

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська
конференція здобувачів вищої освіти і молодих
учених**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

*Кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик*

Співорганізатори:

Південно-Українське відділення
Соціологічної асоціації України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Міжнародний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська конференція здобувачів
вищої освіти і молодих учених
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ»
(17-19 листопада 2025 року)**

Одеса, 2025

УДК 001.895:005.8(082)
ББК 60я431

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
протокол № 7 від 09 грудня 2025 року*

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.

Рецензенти:

кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, історії та політології
Національного університету «Одеська політехніка» *Наталія РИБКА*

кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного університету *Юлія МЕЛЬНИК*

У Збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Південноукраїнські наукові студії» представлено напрацювання учасників із різних регіонів України, об'єднаних спільною метою – осмислення сучасних наукових викликів та пошук інноваційних рішень у міждисциплінарному просторі. Конференція організована Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за участю кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, у співпраці з Південно-Українським відділенням Соціологічної асоціації України та провідними університетами країни – ЗВО-партнерами.

Матеріали збірника охоплюють широке коло тем, що відповідають актуальним потребам сучасного суспільства й науки. Серед них: трансформації українського соціуму, культурні та історичні процеси в контексті суспільно-політичних змін, філологічні студії в умовах цифровізації, розвиток креативних індустрій, філософія бізнесу та етичні виміри інновацій, екологічна філософія й концепції сталого розвитку, сучасні підходи до філософії здоров'я, інновації в освіті, проблеми політики та суспільного розвитку, а також виклики, пов'язані з критичним мисленням і логічною культурою XXI століття.

Збірник відображає високий рівень наукових досліджень молодих учених, сприяє розвитку міжвузівської наукової співпраці та формує простір для конструктивного діалогу між представниками різних освітніх і наукових галузей. Матеріали конференції можуть бути корисними для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, а також фахівців, що працюють у сфері соціальних, гуманітарних та освітніх наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», 2025

© Авторів матеріалів, 2025

Рапацька Наталя

РОЗРОБКА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ІВЕНТІВ В ДІЯЛЬНОСТІ
БУДИНКУ КУЛЬТУРИ..... 210

Бичик Ангеліна

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ЛОКАЛЬНІ КУЛЬТУРНІ
ІНІЦІАТИВИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ КУЛЬТУРНИХ ПОДІЙ У ПЕРІОД ВОЄННИХ
ДІЙ В УКРАЇНІ..... 213

Ткаченко Катерина

ЦИРКОВЕ МИСТЕЦТВО У СВЯТКОВИХ ПРАКТИКАХ МАЛИХ
МІСТ ТА СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД КНР..... 216

Бичик Ангеліна

КУЛЬТУРНА ПОДІЯ: ПОНЯТТЯ, ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ.
ФОРМИ ТА ТИПИ КУЛЬТУРНИХ ПОДІЙ. РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ.. 218

СЕКЦІЯ № 5. ФІЛОСОФІЯ БІЗНЕСУ: ВІД ЦІННОСТЕЙ ДО ІННОВАЦІЙ

Сінельник Анастасія

АДАПТИВНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ..... 222

Врайт Галина, Даниленко Анастасія

ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ В СУЧАСНОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ..... 226

Карастан Сергій

СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ТИПИ АКТОРІВ ТІНЬОВОЇ
ЕКОНОМІКИ 228

Chaban Nelia

PHILOSOPHICAL DIMENSIONS OF BIOTECHNOLOGICAL
ENTREPRENEURSHIP: ANTHROPOLOGY, AXIOLOGY, AND
THE CULTURE OF INNOVATION..... 232

СЕКЦІЯ № 5. ФІЛОСОФІЯ БІЗНЕСУ: ВІД ЦІННОСТЕЙ ДО ІННОВАЦІЙ

СІНЕЛЬНИК АНАСТАСІЯ

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність
073 Менеджмент, факультет права, публічного управління і менеджменту
Науковий керівник: **ЗУБАР ІВАН**, кандидат економічних наук, старший
викладач кафедри публічного управління та менеджменту
*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна*

АДАПТИВНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Воєнний стан створює безпрецедентні виклики для підприємств, зокрема у сфері збуту. Руйнування логістичних ланцюгів, скорочення платоспроможного попиту, зміни в споживчій поведінці та висока економічна невизначеність змушують менеджерів швидко реагувати та переглядати традиційні підходи до управління продажами [6]. У таких умовах стає критично важливо впроваджувати адаптивні моделі управління збутовою діяльністю, які дозволяють оперативно реагувати на зміни та забезпечувати стійкість підприємства.

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну спричинило масову міграцію близько 7,8 млн українських біженців. ВВП України від початку 2022 року скоротився на 29,2%, рівень бідності зріс до 24,1% [4]. Економічні втрати перевищили 135 млрд дол США, при цьому найбільше постраждали сектори транспорту, енергетики та промисловість. Суттєвих деструктивних наслідків зазнав також агропромисловий комплекс. Так, загальна вартість знищених активів агросектору станом на кінець 2023 р. становив 10,3 млрд дол. США. Найбільшою категорією збитків стала пошкоджена та знищена сільськогосподарська техніка, що оцінюється у 5,8 млрд дол. США – 56,7%. Значної шкоди зазнали зерносховища та елеватори та логістика [2]. Це, разом із морською блокадою України, суттєво повпливало на сферу збуту, як агропродовольчої продукції так і товарів інших сфер виробництва.

Воєнні конфлікти завжди створюють труднощі для бізнес-середовища, підвищуючи невизначеність та ризики для компаній: порушення ланцюгів постачання, втрату активів, зміни попиту і пропозиції, нові регуляторні умови. Дослідження адаптивних моделей у такій ситуації допомагає визначити ефективні підходи до управління цими ризиками. Підприємствам у зонах конфлікту потрібні гнучкі стратегії, що забезпечують адаптивність та стійкість [4]. Аналіз успішних практик дозволяє мінімізувати негативні наслідки та забезпечити стабільність бізнесу, оскільки багато підприємств змушені скорочувати виробництво або закриватися. Конфлікт також підкреслив необхідність впровадження корпоративної відповідальності та екологічної безпеки. Компанії змушені переглядати свою роль у суспільстві, співпрацювати та адаптуватися до ризиків. Адаптивне середовище поєднує стратегічне планування з щоденною діяльністю, вимагаючи довіри, психологічної безпеки та обґрунтованих рішень.

Досвід України показує, що вітчизняні підприємства демонструють високу стійкість і поступово стають більш гнучкими та інноваційними. Відновлення та розвиток збутової діяльності вітчизняного бізнесу залежать від стабілізації політичної ситуації, продовження реформ і міжнародної підтримки. Під час і після війни важливими є інвестиції з соціальним та екологічним ефектом (impact investments), що поєднують фінансову віддачу та значний соціальний і екологічний вплив. Зростає роль корпоративної соціальної відповідальності та ESG-інвестицій. Політика інвестицій має підтримувати проекти, що зміцнюють спільноти, покращують екологію та підвищують управлінські практики. Важливо також вкладати у професійний розвиток персоналу, його безпеку та добробут для забезпечення ефективності та лояльності працівників [5].

Для трансформації логістики в умовах воєнного стану в Україні стали критично важливими інформаційні технології, зокрема: автоматизовані системи управління ланцюгами постачання, Big Data для прогнозування ризиків, GPS-моніторинг транспорту. Вдосконаленню збутової логістики

сприяв також розвиток онлайн-торгівлі, прискореної пандемією та війною. Ця адаптивана модель стимулювала зростання швидкості доставки, пошук нових каналів дистрибуції, розширення дистрибуції у складних умовах. Підвищення транспортних ризиків у зонах війни, у свою чергу змусили удосконалювати цю модель. Підприємства почали розробляти більш складні стратегії управління ризиками: страхування вантажів, контракти безпеки, аварійні процедури, резервні маршрути та накопичення критичних товарів та ін.

Трансформація логістики в Україні під час конфлікту стала критичною для адаптації бізнесу. Відновлення експорту стало життєво важливим для економіки, оскільки війна значно вплинула на логістичні та виробничі процеси. Попри виклики, український бізнес демонструє високу гнучкість і інноваційність, однак геополітичні ризики продовжують залишатися ключовим викликом для ланцюгів збуту. Перспективи подальшого розвитку адаптивних моделей збутової логістики пов'язані з відновленням інфраструктури, інтеграцією у європейські ринки та впровадженням сучасних технологій [5].

Як стверджують вітчизняні вчені, Т. І. Лепейко, А. Д. Чикуркова та О. В. Федірець, на сьогодні не існує адаптованої цілісної ефективної системи стратегічного менеджменту для суб'єктів господарювання в сучасних умовах воєнного стану. Тому науковці наголошують на необхідності формування укрупненої моделі включення процесу менеджменту підприємства в систему стратегічного розвитку [3]. Адаптивна модель стратегічного менеджменту дає змогу підприємствам ефективно діяти в умовах невизначеності, спираючись на постійний аналіз інформації та гнучке прийняття рішень.

Для відновлення збутової діяльності підприємств після війни важливо розвивати інструменти ефективної комунікації з інвесторами. Світовий ринок демонструє значне зростання інвестицій з соціальним та екологічним ефектом (impact investing), що свідчить про важливість інвестицій, спрямованих на принципи сталого розвитку. Водночас українські підприємства поки недостатньо впроваджують практики корпоративної соціальної відповідальності та звітності зі сталого розвитку, що стримує розвиток impact investing в Україні. Вітчизняні підприємства, в складних умовах воєнного стану продовжують демонструвати переваги гнучкості. Такі обставини детермінують необхідність оперативно змінювати напрямки збутової діяльності. У цьому випадку основним викликом для стратегічного та операційного менеджменту підприємств стає створення адаптивних моделей, що включають впровадження нових продуктів або послуг у відповідь на ринковий попит, коригування методів роботи або впровадження нових технологій для підвищення ефективності залучення клієнтів [1]. Цей підхід має вирішальне значення для підтримки релевантності та конкурентоспроможності підприємств.

Отже, умови військового конфлікту постійно змінюються та ставлять специфічні виклики для менеджменту збутової діяльності, зокрема: руйнування логістичних ланцюгів, скорочення платоспроможного попиту, необхідність релокації виробництва, міграція трудових ресурсів, непередбачувані зміни ринку та поведінки споживачів. У таких умовах традиційні довгострокові стратегії збуту втрачають ефективність, а роль ефективного менеджменту стає критично-важливою. Оскільки умови військового конфлікту постійно змінюються, адаптивні стратегії дозволяють бізнесу швидко реагувати на нові загрози та можливості, уникати втрат і підтримувати критичні процеси. Підприємства повинні забезпечувати ефективність, використовуючи нові технології, оптимізуючи процеси, створюючи запаси критичних матеріалів та комплектуючих. Адаптивні стратегії збутової діяльності дозволяють підтримувати репутацію та довіру клієнтів, партнерів і інвесторів, ефективно комунікувати, дотримуватися нових юридичних і регуляторних вимог, уникати штрафів і проблем із законом. Таким чином війна в Україні стимулює інновації, пошук нових ринків і продуктів, а стійке управління ризиками та логістикою є критично важливим для виживання бізнесу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кінар'ов, В., Алькема, В. Адаптивні стратегії розвитку підприємств малого бізнесу в умовах інтегрування цифрових технологій на базі штучного інтелекту. Вчені записки Університету «КРОК» №3 (75), 2024. 143–149.
2. Лазор О.Я., Заболотний А.В., Зубар І.В. Роль критичної інфраструктури у забезпеченні державної політики продовольчої безпеки в Україні. Актуальні питання у сучасній науці. №4 (20). 393-409. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-4\(22\)-393-408](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-4(22)-393-408).
3. Лепейко Т. І., Чикуркова А. Д. та Федірець О. В. Адаптивна модель стратегічного менеджменту підприємства в умовах управління змінами. Агросвіт № 16, 2024. С. 10-15.
4. Яременко О.І., Страхніцький Я.О., Зубар І.В., Намазова Ю.І. Менеджмент підприємств критичної інфраструктури в умовах сучасних безпекових викликів: Монографія - Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2025. 236 с.
5. Varakin, D., Osipenko, D., Ishchenko, V., Hlevatska, N., Hordieieva, I. (2024). Adaptive Management Strategies for Decision-Making in Business in the Context of Armed Conflict. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*. 22(2). 10452-10465 pp.
6. Zubar I, Yu O. Prospects of Heliciculture Development as an Innovative Industry of Agriculture in Ukraine. *The Scientific Heritage*, 2021, 60-3.

Наукове видання

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.